

Uppskotið hjá Javnaðarflokknum at læna til røktarheim fall:

Neyvan nakað røktarheim í bræði

Í farnu tingsetu legði Javnaðarflokkurin uppskot fyrri tingið um at geva landskassanum heimild at taka upp 30 mill. kr. í láni til nýtt røktarheim. Javnaðarflokkurin legði uppskotið fram, tí grunnarnir, sum figgja byggingina av ellis- og røktarheimum, eru tómir av byggingini í Klaksvík og í Runavík. Men eftir drúgva viðgerð í sosialu nevndini fall uppskotið. Einasta uppskot frá sosialu nevndini, sum varð samtykt, var at taka búfólkini av Eirargarði út og útvega smærri eindir til tey. Eirargarður kom í myndina, tí partur av sosialu nevnd mælti at brúka henda bygningin til røktarheim. Hetta uppskotið fall eisini. Álitid hjá sosialu nevnd lögtingsins í málinum er soljóðandi:

Málið var lagt fram á ting av Javnaðarflokknum og varð við 1. viðgerð hin 9. september 1982 beint í sosialu nevndina.

Orsøkin til at Javnaðarflokkurin legði málið fram, er tann ovurstóri tørvur, sum er á røktarheimsplassum í Tórshavn og Suðurstreymoy í heila tikið. Harnæst, at røktarheimsbyggingin í Tórshavn í tíðarfestingini (sokallaðu prioriteringini, red.) frá 1973 kemur so mikið seint, at eftir henni og figgingarmøguleikunum verður hon ikki framd fyrr enn umleið 1990.

Sum stóðan er í lötuni, rekur Tórshavnar kommuna eitt ellisheim, sum tó ikki røktar tørvini á hesum øki. Tí er eisini neyðugt við einum ellisheimi afturat. Hetta eigur tó ikki at verða tengt saman við røktarheimsspurninginum.

Einasta røktarheim í Suðurstreymoy er røktardeildin á Landssjúkrahúsinum. Tað er almanna-kunnugt, hvussu vanaligar umstøðurnar eru har, so tað er ikki neyðugt við umrøðu av hesum.

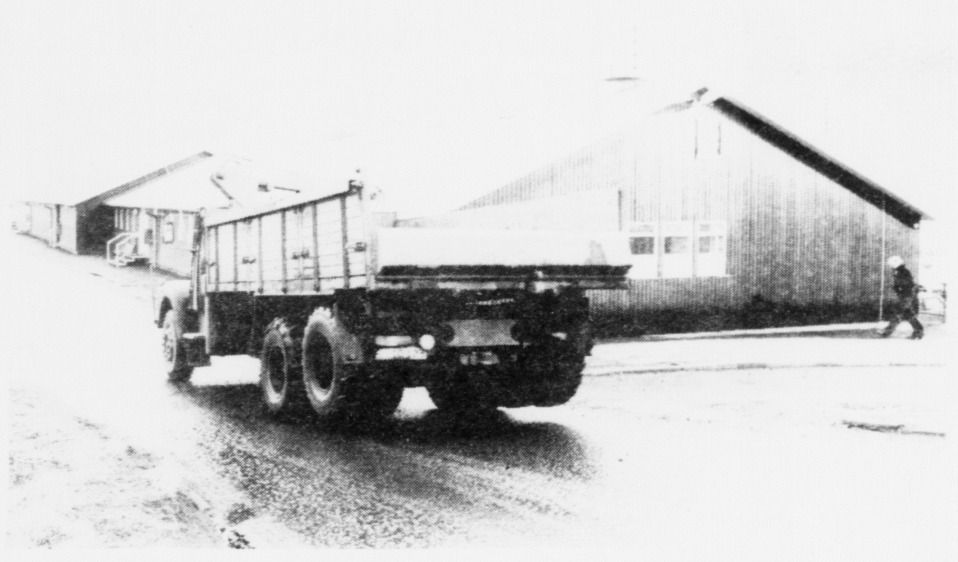
Lánsheimild uppá 30 mill. kr. ov litið

Uppskotið frá Javnaðarflokknum snýr seg um at veita landsstýrinum eina lánsheimild uppá 30 mio. kr. til ansingar- og røktarheimsgrunnin og burtur av hesum peningi at jätta Tórshavnar kommunu eina upphædd til bygging av røktarheimi í Havn.

Sosiala nevndin hevur viðgjørt málið, og er komið til ta niðurstøðu, at bygging av nýggjum røktarheimi í Tórshavn fer at kosta væl meira enn 30 mio. kr., og soleiðis, sum figgarvænirnar í lötuni eru, fer at verða torført at koma igjøgnum við einum uppskoti um nýtt heim nú beinanvegin. Nevndin hevur tó eisini kannað aðrar móguleikar, sum skjótari kunnu hjálpa uppá tørvinn, sum er.

Eirargarður

Ein móguleiki, sum hevur ligið nær fyrri at kanna er, at yvirtaka bygningarnar Eirargarður 14–16 til røktarheim. Ein slik loysn hevur sjálvandi ávisar fyrirteyrt. Tann fyrsta er, at tey, sum í lötuni búgva

Í meira enn 20 ár hevur fyribils «barakk-røktarheimið» hýst eldri medborgarum okkara, sum ikki sjálvir eru forir fyrri at klára seg longur. Enn er ferðslan nóg fram við røktarheimsbarakkini, men fyrri at sleppa undan tí ringasta, breiðkar Tórshavnar kommunu í lötuni Vebastaðvegin, soleiðis at hann kann taka nakað av tí stóðugt vaksandi ferðsluni út á Argir — hetta er tað, tað almenna í 1983 kann bjóða teimum eldri

á hesum deildum undir andveikraverndini, fáa onnur tilboð bæði um búpláss og aðrar móguleikar til arbeiðis og ítriv.

Ein onnur fyrirteyrt er, at ásannað verður, at røktarheimsbygging og -rakstur er ein landsupp-gáva, meðan ellisheimsbygging og -rakstur meira hoyrir undir ábyrgdina hjá kommunala myndugleikum.

(Í lögtingsmáli nr. 72/1975: Nýggj sjúkrahús-løg gjørdi lögtingið í 1976 hesa samtykt um bústaðar- og trivnaðarmøguleikarnar hjá andsveikum.

«Harafturat áleggur lögtingið landsstýrinum at skipa fyrri, at viðari útbygging fyrri evnaveik — umframt frammanfyrri nevndu bygging av 2 sjúklingabygningum fyrri evnaveik á statssjúkrahúsinum — verður framd sum smærri vistar-, uppvenjingar- og avlustingar-

heim runt um í landinum, og beinan vegin taka upp samráðingar við ríkis-myndugleikarnar fyrri at henda útbygging kann verða framd skjótast gjørligt.»)

Ikki rætt við so stórum stovnum

Longu tá ið deildirnar á Eirargarði vórðu bygdar, meintu tey, ið varðaðu av teim evnaveiku, at tað ikki var rætt við so stórum stovnum á hospitals-økinum til hesar medborgararnar, men heldur at fara undir útvegan av smærri eindum. Frá danskari síðu fekk einki annað ta, og umstøður annars vóru ikki at fara undir bygging av smáum stovnum í stórum tali, men lögtingið gjørdi sína samtykt við frammanfyrri nevndu ætlanarfráboðan.

Bæði tá og seinri hevur felagið Javnið sett fram ynski um broyting í viður-

skiftunum og álitinum frá «Ár teirra brekaðu» (síðu 255–278) er spurningurin viðgjørdur eins og í álitid frá nevnd, sum landsstýrið hevur sett at kanna málið.

Smærri bústaðar-eindir

Sosiala nevndin vil tó eisini mæla til, at beinanvegin verður farið undir at útvega smærri bústaðar-eindir til evnaveik, soleiðis at øll tey, sum ikki eru røktarsjúklingar, kunnu flyta frá Eirargarði 14–16. Fyrirteyrtin er, at tey koma til nakað betur, og annars koma at hava undirvisingar-, arbeiðs- og fritíðarmøguleikar. Heimini skulu byggjast (ella keypast) eftir tørv og stovnstast runt um í landinum, sjálvandi eisini eftir tørv. Støddin skal svara til eini 5–7 bústaðarpláss.

Ein utflytan frá Eirar-

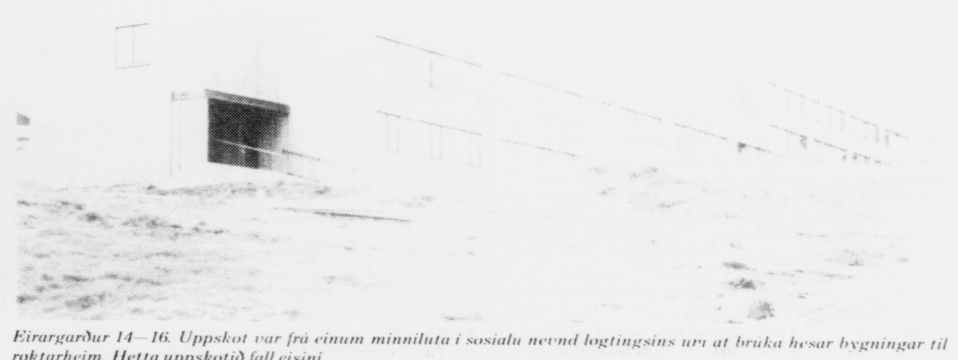
garði má gerast í samráð við eina nevnd av avvarðandi av búfólkunum og starvsfólkum á stovninum.

Ætlanin kann henda skipan koma so langt áleiðis upp á eini 2 ár (men sjálvandi eisini viðari útbygging), at tá kann Eirargarður 14–16 nýtast burturav til røktarsjúklingar. Um vit rokna við, at eini 8 av núverandi fólkunum á Eirargarði koma at halda fram sum røktarsjúklingar, so verður pláss fyrri umleið 40 afturat. Tað vil siga, at núverandi røktardeildin (barakkinn) kann niðurleggjast innan 2 ár.

Fleiri fyrimunir

Fyrimunirnir við eini slikari loysn eru fleiri, og kunnu nakrir nevast:

1. Bygningurin er liðugt bygdur og stórt sæð væl eignaður til røktarheim. Tað verður ein skjót

Eirargarður 14–16. Uppskot var frá einum minniluta í sosialu nevnd lögtingsins um at brúka hesar bygningar til røktarheim. Hetta uppskotið fall eisini

